

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/9281-7284
7/9359-9360
7/9362
64.61

Sayı : 99074258-610-E. 61
Konu : Soru Önergesi

15/05/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 05.12.2016 tarihli ve 43452547-120.07-70321 sayılı yazınız.
b) 05.12.2016 tarihli ve 43452547-120.07-70338 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan İzmir Milletvekili Atila SERTEL'in 7/9281, İstanbul Milletvekili Dursun ÇİÇEK'in 7/9282, İstanbul Milletvekili Barış YARKADAŞ'ın 7/9283, Niğde Milletvekili Ömer Fethi GÜRER'in 7/9284; İlgi (b) yazınız ekinde alınan Ankara Milletvekili Aylin NAZLIAKA'nın 7/9359, Giresun Milletvekili Bülent Yener BEKTAŞOĞLU'nun 7/9360 ve Malatya Milletvekili Veli AĞBABA'nın 7/9362 esas numaralı yazılı soru önermeleri Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İsmet YILMAZ
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (8 Sayfa)

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**MALATYA MİLLETVEKİLİ VELİ AĞBABA’NIN 7/9362 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ**

Tüm dünyada bilgi toplumuna geçiş sürecinde ihtiyaç duyulan insan gücünün yetiştirilebilmesi için bilgi ve iletişim teknolojilerinin derslerde kullanılmasını sağlayacak yöntemlerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim sürecinin temel araçlarından biri olması ve öğrencilerin, öğretmenlerin bu teknolojileri etkin kullanmalarının sağlanması büyük önem arz etmektedir. Bu temel hedefler ışığında başlatılan Fatih Projesi ile öğrencilere okulda bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma yetkinliğinin kazandırılmasını sağlayacak en üst düzey teknolojilerle donatılmış sınıflar oluşturulmaktadır.

Bu çerçevede 2010 yılında başlamış olan proje ile ilköğretim kademesinden ortaöğretim kademesindeki tüm sınıflarımızın güncel teknolojilerle donatılması hedeflenmektedir. Dolayısı ile özel eğitim okulları projenin kapsamı dışında yer almamakta olup bu güne kadar dağıtımı yapılmış tabletler ve diğer materyallerin engelli öğrenci ve öğretmenlerimizce kullanılamaması gibi bir durum da söz konusu değildir. Ancak özel eğitim öğrencilerinin içinde bulundukları gelişimsel düzeylerine uygun olarak bireyselleştirilmiş eğitim modüllerinin sunulması, zihinsel engele sahip çocukların eğitimi için içeriğin onlara özgü kurgulandığı ve zenginleştirildiği, işitsel/görsel/fiziksel ve dokunma duyusuna yönelik etkileşim içeren yaklaşımlarla tüm duylara hitap eden ortamların tasarlanarak geliştirilmesi gerektiğinden ve bu teknolojilerde maliyet/performans dengesi de gözetilerek sadece okullar tabletleri ile değil, kişisel bilgisayarlarla ulaşılabilirlik imkânını sağlayacak şekilde yeni ve en uygun uygulamaların transferinin sağlanması adına yürütülen Ar-Ge çalışmaları devam etmektedir.

Yukarıda ifade edildiği üzere, gerek kullanılacak yöntemleri gerekse içerikleri itibarıyla daha spesifik bir alan olan özel eğitim çalışmaları proje kapsamı dışında tutulmuş değildir. Dolayısı ile bu alanda yürütülen çalışmalar, gerçeği yansıtmayan engelli öğrencilere yönelik fırsat ve imkân eşitliği olmadığı yönlü ithamlarla gölgelenemeyecek kadar önemli noktalara gelmiş durumdadır.

Fatih Projesi kapsamında öğrencilere ve öğretmenlere dağıtımı yapılan tablet bilgisayarlar ve sınıflardaki etkileşimli tahtalara, engelli öğretmen ve öğrencilerin erişilebilirliğini sağlama konusunda, erişilebilirlik standartları doğrultusunda çalışmalara devam edilmektedir.

Projenin engelli öğretmen ve öğrencilerimiz için dezavantaj sayılacak bir tarafı söz konusu değildir. Aksine dünyada bu alandaki çalışmalar incelendiğinde görülecektir ki her düzeydeki teknolojinin özel eğitim alanında kullanımı mümkündür ve önemli katkısı ve kolaylıkları sağladığı da açıkça görülmektedir.

Eğitim Bilişim Ağı (EBA) mevcut hali ile W3 standartlarını tam olarak karşılayamamakla birlikte A düzeyi, AA düzeyi ve AAA düzeyi standartlarına uygun olması için çalışmalar yürütülmektedir. Erişilebilirlik kriterleri çerçevesinde başlık, etiketleme, font büyüme, farklı fonlarda sunum vb. alanlarda gereklilikler belirlenmiştir.

Hem EBA’nın erişilebilir olması hem de içeriklerin değişik engel grupları için uygun hâle getirilebilmesi için 28 Kasım–02 Aralık 2016 tarihlerinde Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün koordinesinde “Engelsiz EBA” çalışmayı düzenlenmiştir.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bu çalışmaya, farklı engel gruplarına eğitim veren özel eğitim okullarında çalışmakta olan eğitimciler katılmış ve bir yol haritası çıkarılmıştır. Erişilebilirlik ve içeriklerin uygun hâle getirilmesiyle ilgili çalışmalara başlanmıştır.

Bu kapsamda; videolara alt yazı, betimleme, işaret dili eklenmesi, oynatıcıların erişilebilir hale getirilmesi, görme engelliler için sesli kitaplar üretilmesi, EBA'nın W3 ve kamis.gov.tr'deki standartlara uygun hâle getirilmesi için pilot çalışmalara başlanmıştır.

EBA bünyesinde ayrıca Tohum Otizm Vakfı ve ALİS projesinin (İşitme Engelliler İçin Alternatif İletişim Sistemi) içerikleri de engelli bireyler için hizmete sunulmuştur.

Eğitim Bilişim Ağı'nın e-kitap, e-dergi, e-doküman modüllerinde yer alan içeriklerin bir kısmı ekran okuyucu yazılımlarla erişilebilir hâle gelmekle birlikte bazılarında erişim sıkıntısı yaşanmaktadır. Bu sorunun içeriklerin resim formatında yüklenmiş olmasından kaynaklandığı "Engelsiz EBA" çalıştayında tespit edilmiştir. Bu modülde yer alan içerikler EBA tarafından üretilmemekle birlikte bundan sonra buraya içerik sağlayan kurum ve kişilere içeriklerin erişilebilir olması için nelere dikkat edilmesi gerektiği bildirilmiştir. Video içeriklerinde görme engelli kullanıcılar için yukarıda da belirtildiği gibi yeni bir video oynatıcı tasarlanması planlanmaktadır. Bu oynatıcı, kullanıcının video betimleme, işaret dili ve altyazı seçeneklerini istediği gibi açıp kapatmasına imkân sağlayacaktır. E ders ve yarışma bölümleri de EBA W3 standartlarına uygun hâle geldiğinde görme engelliler tarafından daha etkin bir şekilde kullanılabilir olacaktır.

EBA'nın engelli öğrenci ve öğretmenlere dair erişilebilirliğine ilişkin çalışmalar Bakanlığımız Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü ile Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün koordineli çalışmaları ile yürütülmektedir. Söz konusu çalışmalarda görev alan personel, alanlarında eğitim almış deneyimli öğretmenlerimizden oluşmaktadır. Ayrıca video, ses, görsel, uygulama geliştirebilecek teknik personel de bu alandaki çalışmalarda görev yapmaktadır. Farklı engel gruplarına eğitim veren gönüllü ve alanlarında tecrübeli öğretmenlerimizden de danışmanlık hizmeti alınmak suretiyle çalışmalar desteklenmektedir.

Tohum Otizm Vakfı ile yapılan protokol neticesinde bu vakfın hazırladığı içeriklere EBA üzerinden erişim verilmiştir.

Yukarıda birçok kez ifade edildiği üzere; dağıtılmış tabletlerde ve diğer materyallerin engelli öğretmen ve öğrencilerimiz tarafından kullanılmasında herhangi bir engel olmayıp erişilebilirlik ve özel içerik alanındaki çalışmalar devam etmektedir. Fatih Projesi en uygunun aranması, uygulama yönünde çalışma gerçekleştirilmesi, test edilmesi ve gerektiğinde gözden geçirilmesi süreçlerine dayalıdır. Bu çalışma sürecindeki her bir araştırma birer ön test niteliği taşımaktadır. Dolayısı ile proje, sürecin sürekli olarak iyileştirilmesi, referans amaçlı izlenmesi, tasarım ve uygulamaya dayalı iş ve işlemler için karar desteği taşıyacak sonuçların aranması esası ile yürütülmekte olduğundan genel olarak projenin tüm süreç ve aşamaları için öncesi ve sonrası şeklinde bir kıyaslamadan bahsetmek; izleme sonuçlarının sürece tekrar katılarak yenilenmesi hedefi ile yürütülen projenin ruhuna ters düşmektedir.

2016-2017 eğitim öğretim yılı itibarıyla ülke genelindeki engelli öğrenci sayısı; okul öncesinde 2.736, temel eğitimde (ilkokul+ortaokul) 247.207, ortaöğretimde ise 56.262'dir. Görme engelli öğrenci sayısı; okulöncesinde 89, ilkokulda 492, ortaokulda 699 ve ortaöğretimde 39'dur.